N. A.

Veera tantra

वीर तन्त्र

Sanskrit

Paper - Handwritten

N. A. (very old)

22 Folio (Folio No. 1 very bad condition)

13.5" x 4.3"

Complete

गुरुस्तं

रुभ् ... धानाश्रयण

श्रीगणेशायनमः॥श्रीगु यानमः॥श्रीशिवंसच्चिदानंदलक्षणंसर्वकारणं॥माहालिंगाभिदंनौमिसमाश्रयमुमुक्षु
भिः॥१॥गुरुमनादिनिरंजनजंगमंपरमनुग्रहणैकपरायणं॥जगतितोटदसिद्धमहेश्वरंप्रथितनामजुषप्रणमाम्यहं॥२॥
लीलामूर्त्तिरनादिजंगमंयश्रीतोटसिद्धेश्वरस्वैरोघ्यामरूपाकटाक्षलहरीप्राप्तोपदेशान्नतिः॥धर्मान्साधुसमीर।
नस्वभजकान्श्रीवीरशैवोचितान्॥बोधंसोविमलंददातुमुरिगाश्रीशांतवीरोयतिः॥३॥शांतवीरगुरुभूरिसंहृ
पापात्स्रामुपगतःसमंतत॥योवसक्षीतितलेविरक्तिमांस्तंनमामिगुरुसिद्धदेशिकं॥४॥योगसिद्धगु

वीर०॥ रुसिद्धदेशिकानुग्रहाधिगतशैववैभवः ॥ तत्त्वबोधनरतस्सुधापुरीवीरशैवनवसवायरधसौ ॥५॥ ताहृशांगुरुमप प्र०॥

१ च्छदीच्छया पंडितो मुरिगयाख्यसीलवान् ॥ तत्सुमुत्तम तमं तथाविधं सन्नुतं त्वममकथ्यतामिति ॥६॥ इतीरयं

तं मुरिगाख्यसीलिनं गुरुस्तत्त्वप्रश्नयुगोत्तरं क्रमात् ॥ दत्तिंचितत्त्वन्निगमागमानुगं वदाम्यहं श्रृण्विति सोव

दन्मुदा ॥७॥ सकलश्रुत्यागमपुराणप्रसिद्धश्चातुर्वर्ण्यपंचाचारविशिष्टस्तथा महालिंगैक्यरूपोऽश्वसाधननि

रुत्तरैकोत्तरशतस्थ [illegible] भगर्भितशट्स्थलप्रतिपादकसिद्धांतशास्त्रप्रतिपाद्यज्ञानक्रियापेक्षेद्रुरुपपद्य १

र्थसमर्पणप्रकारी भुक्तांग लिंगभक्तिशक्तिहस्तमंत्रमुखपदार्थानुसंधानाश्रयषट्भेदभिन्नस्थानावयविभूते
ष्टलिंगप्राणलिंगभावलिंगपूजोपासनैकस्थानमानसतया विशिष्टाद्वैतज्ञानसंपन्नः श्रीवीरशैवः सर्वोत्तरः ॥
तथा हि शांकरसंहितायां ॥ आष्टावरणसंपन्नः पंचाचारपरायणः वैदिकं कर्म कुर्वित ज्ञानैकफलसाधनं ॥१॥
मीति ॥ योहस्तपीठे निजलिंगमीष्टं विन्यस्य तल्लीनमनःप्रचारः ॥ बाह्येक्रियासंकुलनिस्पृहात्मा संपूजय
त्यंगसवीरशैवः ॥२॥ क्रिमिकीटपतंगेभ्यः पशवः श्रेष्ठयाधिकाः ॥ पशुभ्योपि नराः श्रेष्ठाः तेषु श्रेष्ठा द्विजात

यः ॥१॥ द्विजातिष्वधिका विप्रा विप्रेषु क्रतुबुद्धयः ॥ क्रतुबुद्धेषु कर्त्तारस्तेभ्यः संन्यासिनोऽधिकाः ॥२॥ तेषु
विज्ञानिनः श्रेष्ठास्तेषु शंकरपूजकाः ॥ तेषु श्रेष्ठा महाभागा मम लिंगांगसंगिनः ॥३॥ लिंगांगसंगी ह्यधिकः
षट्स्थलज्ञानवान् भवेत् ॥ तस्मादभ्यधिको नास्ति त्रिषु लोकेषु सर्वदा ॥४॥ स वंद्यः सर्वदा पूज्यः संसारविजि
गीषुभिः ॥ बहुनोक्तेन किं वह्नेः सत्यमेवाहं न संशयः ॥ पारमेश्वरे ॥ विभूतिर्यस्य भाले ऽस्ति कंठे लिंगमुरस्सु कं ॥
रुद्राक्षधारणं देहे सोऽहं देवि न संशयः ॥ ईत्यादिप्रमाणबलाद्वीरशैवानां सर्वोत्तमत्वं सिद्धं ननु ॥ श्रुतिभ्रष्टः

श्रुतिप्रोक्तप्रायश्चित्तेभ्यंगतः ॥ क्रमेण श्रुतिसिद्ध्यर्थं मनुष्यस्तत्र मानयेदिति ॥ श्रुतिपथगलितानां मानवानां
हितं त्र श्रुतिपथनिरतानां ॥ तस्मान्नैव सर्व्यं अश्लीलस्खलितानां हि नराणां वेदमार्गतः पांचरात्रादयो मार्गका
ष्ठेनैवोपपादकाः ॥ कापालं पांचरात्रं च यामलं वाममार्हतं ॥ एवं विधानि चान्यानि मोहनार्थानि तानि तु ॥ १ ॥
विपक्षाश्चैव ये केचित् कपालांकुसभूषणाः ॥ शैवाः पाशुपताश्चान्ये पांचरात्रास्तथापरे ॥ २ ॥ तथान्ये चतुरात्मानः सर्वे
व्यमुखरैवताः पाशबधस्तथाथ मौज्जगतपालनात्स्मृतः ॥ तं खंडयति यस्मात्ते पाषंडास्तेन हेतुना ॥ इत्यादि

पृ.८

वीर०॥
३

कौर्मब्रह्मकैवर्तस्कन्दसंहितावासिष्ठलैंगपाराशरोपपुराणवचनैः ॥ केवलतंत्रमार्गाश्रयाणस्यानिंदितत्वाद्वीरशै प्र०॥
वानुष्ठेयधर्माणांतादृशतंत्रैकविहितत्वेनवैदिकेषुश्रुतिस्मृतीतिहासेष्वदर्शनात्तादृशधर्मानुष्ठानैकतत्प
राणांवीरशैवानांकथंकारमुत्कर्षः ॥ प्रसाध्यतइतिचेन्नैवं सांख्ययोगःपांचरात्रवेदाःपाशुपतंतथा ॥ आत्मप्रमा
णान्येतानिनहंतव्यानीहेतुभिरित्यनुशासनीकमहाभारतवचनात्पुराणांतरैर्निंदितानांपांचरात्राद्यागमा
प्र। नांग्राह्यत्वेप्याप्तत्वोक्तेर्निंदितधर्माणामप्यवश्यानुष्ठेयत्वंसिद्धमेव ॥ नचभारतवचनेनपांचरात्रपाशुपतधर्माणा ३

मेवाचरणीयत्व पर्यवसानेऽपि वीरशैवधर्माणां पाञ्चरात्र पाशुपतानां तन्त्राभावात धर्मानुष्ठाने कृतस्मार्त्ताणां मुमुक्षुर्षुइति
वाच्यं पाशुपतस्य वैदिकावैदिकभेदेन द्वैविध्यान्नीषेधवचनानामवैदिकपाशुपतपरत्वेन विधियानां वैदिकपा
शुपतवीरशैवपरत्वेन व्यवस्थायाएवाप्ययदीक्षितैः कल्पतरुव्याख्याने॥ परिमले प्रभुरसामञ्जस्यादिव्यासी
द्धिकरणे पाशुपतमतभेदमुक्का तत्रलगुडीना पाशुपतस्यमाह्यत्वमभ्यदाईतत॥ तस्माद्वीरशैवधर्माणां
तांत्रिकत्वं निषेध्यतावच्छेदकं न भवतीति ननु॥ लगुडिना पाशुपतस्याप्ययदीक्षितैः कृते परिमले वैदिकत्वेन मा

स्यथ प्रतिपादनपीवीरशैवधर्मप्रतिपादकागमानां लघुरिज्ञापानुपपत्तानंतरभावेन भिन्नत्वात्सूते षावैदिकत्वेनाप्रामाख्य
त्वं पर्यवसितमितिचेन्न ।। सिद्धांतशिखामणौ ।। वेदसिद्धांतयोरैक्यमेकार्थप्रतिपादनात् प्रामाण्यंसदृशंज्ञेयंपंडि
तैरेतयोःसदा ।। क्रियासारे ।। आथच शिवनिश्वासाश्रुतिभ्यस्ते शिवागमाः ।। आधिकाः शिववक्त्रेभ्यस्साक्षादेव
विनिर्गताः ।।२।। परस्पराविरुद्धार्था शिवोक्ता निगमागमाः अल्पबुद्धिभिरन्योन्यो विरोधः प्रतिकल्पते ।।३।। निग
मानांमागमानां परमात्मोपदेशतः प्रामाण्यमविशेषणज्ञातव्यंतत्त्वदर्शिभिः ।।४।। इतिवचनैर्वेदाविरुद्धवर्णनात्

अमंथमप्रतिपादकत्वेन सर्वासु परमेश्वरैककर्तृकत्वेनचागमप्रामाण्यस्य सिद्धेरभ्युगतंव्यत्वाद्दागमोक्ताचाराणां सर्वेषां वै

वैदिकानुस्यत्वं सिद्धं ॥ अन्यथा शिवादिदेवतालयनिर्माणशिवलिंगादिप्रतिष्ठारथोत्सवादिविधिमंत्रोद्धारमं

त्रदोषमंत्रसंस्कारमंत्रन्यासमुद्राविधानादिषु केवलसिवागममुलेषु वैदिकानां प्रवृत्तिर्न स्यात् ॥ किंच सूतसंहितायां

शिवमहात्म्यखंडे ॥ व्यासवचनस्य विभ्रमे ॥ भणियत्वं प्रस्थाव्येअष्टादशपुराणानां कर्तासत्यवतिसुतः कामिकादिप्र

भेदानां यथा देवो महेश्वर इति ॥ तद्व्याख्याने विद्यारण्येन व्यासवचनेषु विश्वासोत्पादनार्थमष्टादशसु पञ्चम्यु

कामिकादीनांशैवागमानांसिवोक्ततयाप्रामाण्यंयथा॥तथानारायणावताररूपव्यासप्रणितानामष्टादशपुराणा
नांप्रामाण्यमितिप्रतिपादितं॥तस्मादागमोक्तानांवीरशैवधर्माणामनुष्ठेयत्वंसिद्धं॥तथाचसदागमेषुआना
दिशैवमादिशैवंमाहाशैवमनुशैवमवांतरशैवंप्रवरशैवंमंत्यशैवमितिभेदेनसप्तविधानांशैवानांमध्येआ
न्यारभेदभिन्नानांसामान्यशैवमिश्रशैवशुद्धशैववीरशैवरूपतयाचतुर्विधानां॥मध्येवीरशैवस्याचारभेदेन
सामान्यवीरशैवविशेषवीरशैवनिराभारवीरशैवभेदेनत्रिविधानांतदनुष्ठेयभस्मरुद्राक्षधारणपंचाक्ष

रिउपलिंगधारणगुरुलिंगजंगमपूजातत्पादोदकप्रसादस्वीकाररूपसाधारणविरशैवधर्माणांकाला
ग्निरुद्रजसमज्ञाबालखिदंबरवेदांतसारषुपनिशत्सुलिंगधारणादिप्रतिपादकेषुब्रह्मचत्तेत्तरियादिमं
त्रेषुशंकरसंहितासूतसंहिताशिवरहस्यलिंगपुराणादिषुकामिकादिवातुलांतेषुचाष्टविंशतिशैवागमे
षुप्रतिपादितनामाराध्यशाद्धितविरशैवेषुतद्दितविरशैवेषुतत्साद्देदिकत्वंसिद्धं।।उअन्यथावैदिकत्वेनाभि
मतानांब्राह्मणानांस्थोच्छावप्रतिष्टादितांत्रिकधार्मानुष्टानुवत्तांवैदिकत्वंनस्यात्।।तथाच।।तत्समानन्याय

लयोःकवैदिकधर्मानुष्ठानवतांत्रिकधर्मानुष्ठानेपिवैदिकत्वंनिरयपायंननु॥विरशैवधर्मप्रतिपादकशुद्यागमा
नांआचारभेदेनसामान्यवीशेषनिराभारसमाख्यांयुतांशकमाहेश्वरप्रासादिप्राणलिंगीशरणैक्यस्थला
नांआचारलिंगगुरुलिंगशिवलिंगजंगमलिंगप्रसादलिंगमहालिंगाभिधानानांलिंगस्थलानांपूर्वो
क्तांगस्थलानांचउत्तरोत्तरधर्माचरणस्यपूर्वपूर्वधर्माचरणानंतरभावितयाक्रमिकत्वेनताहशाधर्मा
चरणस्यकालहस्तीश्रीशैलादिदेशास्थितयज्ञोपवितधारणलिंगधारणादिवैदिकतांत्रिकधर्मसमु

स्थयानुष्ठानपराराध्यविषयत्वेन तुं शक्यत्वात्कथमाराध्येतरस्कैवल्यविरहेण विषयत्वमिति चेन्न ।। आश्रमि
भ्यः परमपवित्रं प्रोवाच सम्यगृषिसंघजुष्टमिति श्वेताश्वतरोपनिषदि ।। आश्रमिसर्वदा सत्त्वाज्जपेदिति
कैवल्योपनिषदि वक्ष्यमाणस्याश्रमिशब्दस्य ब्रह्मचारि गृहस्थश्च वानप्रस्थश्च भिक्षुकः आतिवर्णा
श्रमिचेति क्रमाद्श्रेष्टो विचक्षणः ।।१।। गृहस्थोपि वनस्थस्य यतेरण्यं बुजेक्षणः ।। विद्योत्कर्षबलेनैव गुरुर्भ
वति नान्यथा ।।२।। वानप्रस्थाश्रमस्थोपि तथा संन्यासिनो हरे ।। विद्योत्कर्षबलेनैव गुरुर्भवति नान्यथा ।।३।।

वीर०॥ ८

अतिवर्णाश्रमिप्रोक्तो गुरुस्सर्वाधिकारिणां॥ न तस्यापि भवेद्धर्मो यथाहं पुरुषोत्तम॥४॥ आतिवर्णाश्रमिसा- श्र०॥
द्गुरूणां गुरुरुच्यते॥ यस्य वर्णाश्रमाचारो गलितः स्यात्सदर्शनात्॥५॥ सवर्णाना श्रमान्सर्वातीत्य स्वात्मनि न॥
स्थितः॥ योतीत्य स्वाश्रमान्वर्णानात्मन्यव स्थितः पुमान्॥६॥ सोतिवर्णाश्रमी प्रोक्तः सर्ववेदार्थवादि-
भिः॥ पंचाक्षरी परा विद्या सिवज्ञोतिरवाप्यये॥७॥ वोंकार प्रणवः सूक्ष्मो विद्यानां बीजमुत्तमं॥ तस्माद्दुरो
षत्रयाणि प्रणवेन विशोधयेत्॥८॥ सितेनोद्धूलयेद्देहमग्निरित्यादिसप्तभिः॥ त्रियायुषं जमदग्नेरिति ५८

कुर्यात्स्त्रीपुंड्रकं ॥९॥ चिंतयेत्स्वात्मनीशं प्रभुमीशं शिवं परं शांतमुमासहायं ॥ अस्मां ग मा विष्णुत द्दिय

देहमस्याश्रमाचारमिमं वदंति ॥१०॥ आश्रमोयं सर्वेषु च तुष्टिप्राश्रमेषु चयः पशुः स पशुत्वं च वर्जनेन ॥ श्र

तेन संत्यजेत् ॥ विशोध्य सर्वतत्वानि प्रणवेनाथवा पुनः ॥ संस्थाप्य मय्येवात्मानं निर्मले परमेश्वरे ॥ प्लावयेदात्म

नो देहं तेनैव ज्ञानवारिणां एषः पाशुपतो योगः पशुपाशविमुक्तये सर्ववेदांतसारोयमत्याश्रममिति श्रुतिः ॥

व्रतं पाशुपतं येन सम्यगाचरितं मुदा ॥ तस्य ज्ञानं किं जायेत् तेन पाशविमोचनं ॥ मिथ्यादिकामिका

वीर०।। स्कांदलैंग्यशिवागमवचनैः आर्तीयवर्णाश्रमिणां वर्णाश्रमधर्माचरणमित्येवः उत्कृष्टप्रतिपादनात्तु आश्र श०।।
९ याश्रमिणं पंचममुखसमुद्भूतं पंचमाश्रमवस्तु वीरशैवेषु पर्यवस्यतीति न पुर्वोक्ताराध्यपरत्वं शंकावकाशः।।
अत एव पूर्वोक्तक्रिमिकीटपतंगेभ्य इत्यादि वीरशैवोत्कर्षप्रतिपादकं शांकरसंहितावचनमप्यग्नि
चरितत्तयापर्यवस्यंति। ननु आद्याश्रमप्रतिपादकश्रुत्यागमपुराणवचनानि तेष्वेव पर्यवस्यं ९
ति।। किंतु।। वर्णाश्रमाचारवस्तु ब्राह्मणेष्वराध्यमुतरेदेतिरिक्तेष्वपि पर्यवस्यंति।। तथाहि आति

वर्णाश्रमाचारं ईस्व ब्राह्मणक्षत्रियवैश्यशूद्राश्चत्वारो वर्णाः॥ आद्यशूद्रान्त्यानामदुष्टकर्मणामुपायनं वेदा

नं ध्ययनमग्न्याधेयं फलवंति च कर्माणि योग्यानि॥ ब्रह्मचर्यगृहस्थो वानप्रस्थं संन्यासिभेदेन॥

आश्रमाश्चत्वारः॥ तत्र गुरुकुलवासभिक्षाचरणवेदाध्ययनादिकं प्रथमाश्रमधर्मः॥ गर्भदा

२ नादि गार्ह्यकर्म सप्तपाकयज्ञाः सप्तहविर्यज्ञाः सप्तसंस्थाः पंचमहायज्ञा रूपाष्टौ चत्वारिंसंस्का

व्या० राः यजनयाजनाध्ययनाध्यापनदानप्रतिग्रहरूपषट्कर्माणि च द्वितीयाश्रमधर्मः॥

वीर०।। वनवासनीवारकंदफलाहारनीयमजटाजिनधारणकृछ्रचांद्रायणाद्याचरणलतीयाश्रमधर्मः २ भ्रु०।।
१ पूर्वोक्ताश्रमत्रयधर्मत्यागपूर्वकंब्रह्मविचारभिक्षाचरणरागद्वेषादिवर्जनवाङ्मयमैकरात्रिवा
सयोगाभ्यासनादिकंचतुर्थाश्रमधर्मः ।।आतिवर्णाश्रमाचाराइस्यन्नअतिक्रांतावर्णाश्रमाचा
रानितिआद्यायाद्याक्रांताह्यर्थेद्वितीयमेतिव्याकर्णानुशासनमर्यादयाद्वार्थेयोजनीयपूर्वो
क्तधर्माचरणवसुसंभवतामेयातिवर्णाश्रमाचारादिशद्वानांयोगप्रसक्तिसापेक्षानांप्रति १

योगसंबंधिनाकृतेषुआराध्यव्यतिरिक्तेषुवीरशैवेषुच्युतिः कथमुपपद्यते॥ निशाचाचका

नांशद्वानां प्रतियोगीसंबंधसंभावनाशालिष्वेववर्तिनो चिह्नादिश्च चेन्न अतिवर्णाश्रमाचाराः

क्रे संभवंत्युर्ध्ववक्त्राः॥ तेवैसाक्षान्माहादेवामोदंतेह्यागमेषुन्वेतिपंचास्यपंचममुखाद्यतोजाता

स्ततोधिकाः पंचमाःस्सर्ववर्णेभ्यो मद्भक्ता मप्रियास्संदेलिलिंगांगिनोभवेच्छ्रेष्ठमंगसंयोगअश्रयु॥

तस्माल्लिंगांगशोभामोक्षमार्गैकनिष्ठा॥ लिंगांगसामरस्याच्छरीरे लिंगधारणं॥ नियमेनैव

तस्मालिंगांगसंयुक्तोयोपिसोप्य।श्रमिजवेदिति॥१॥ईशानतोस्याद्रुणवंशाज्ञानांलिंगांगइशो॥सा

मोक्षमार्गैकनिष्ठा॥लिंगांगसामरस्याश्चशरीरेलिंगधारणं॥नियमेनैवकृत्वातेमुक्तासंसा

रबंधनात्॥२॥इतिकामिकाख्यागमात्क्रियासारोद्धृतवेदांतसारोपनिषदादिवचनैर्वी

रशैवानामेवातिवर्णाश्रमाचारादिशुद्धानांरूप्या।नियमस्यसम्यग्वक्तुंशक्यत्वात्॥नच्या

श्रमिशब्दःकथमाश्रमधर्मव्यवहारेषुप्रवर्त्तते॥सप्रतियोगिकाशब्दत्वादितियदुक्तं।

दुपपन्नं आपहतवाक्यादिशब्दानां ब्रह्मणप्रतियोगीनां पाप्मनामसंभवाद्यावृत्तिर्नस्यात् ॥ तथा

चेद्वर्णाश्रमधर्माणां मनुष्ठानप्रतियोग्यभावेप्यस्याश्रमादिशब्दवाच्यत्वं संगच्छंतिनच्याश्यास्य

ईतिव्याकरणानुशासनविरोधइतिवाच्य ॥ शुकवामदेवजडजन्मांतरीयवर्णाश्रमधर्मानुष्ठानप्र

१० कल्पनान्नवैयाकरणानुशासनविरोधः ॥ नन्वेवमस्याश्रमिशब्दार्थसंगतिनिर्वहणेवीरशैवानितरि

क्तानांमितरेषांविरक्तानांज्ञानिनोशुद्राणांमप्यस्याश्रमित्वं ॥ प्रसंगइतिवाच्यं ॥ अतिवर्णाश्रम

वीर०।) चार इति वचनत्रयावगमितरुद्रत्वशालिनः॥ आग्न्याश्रमिशब्दस्य केवलयोगेन पंकजशब्दस्यत् श्रु०।)

११ णनीलोत्पलत्वादौ विवक्षितस्य युक्तत्वात् रूढिर्योगमपहरतीति न्यायात्॥ आलयवाहिनशब्दस्य

अन्हः खः क्रतावितिसूत्रमर्यादया॥ अहर्गणवाचिनः द्विरात्रत्रिरात्रादिसाध्यक्रतुपरत्वमे

व हिनो न भवति यहीन इति योगेन नैकादिक श्रेयाकर्तृत्वं तरपरत्वमिति अहीनो वा प्रकर्णा

द्गौण इत्याधिकरणे तृतीयाध्यायपूर्वतंत्रे अयमेव न्यायो व्युत्पादितः॥ तस्मादग्न्याश्रमित्व ११

द्वावीरशैवेषु संभवति। यदायोगशास्त्रस्यापिवीरशैवपरत्वकल्पनं तु शक्यते॥ तथा हि तु हि च
स्माह वै पाद्मपुराणे पुज्जने सति रुद्रमरकोशेन स्वाति पूजायामिति सूत्रेण च। आतिशायिताहाः
पूजिताः वर्णाश्रमाचार एषामिति व्युत्पत्तेः नन्वेतानि वचनानि उपाख्यानमिश्रस्याथर्वशिरोज्ञा
तोकेतिकर्त्तव्यतापूर्वकानुष्ठेयपाशुपतापरपर्यायभस्मधारणरूपस्य स्वात्मज्ञानपूर्वकाखि
लसंसारपरित्यागिविरक्तस्य यत्किंचिज्ज्ञातिरस्य लिंगधारणादिनारहितस्य वा सहितस्य वाऽश्र

वीर०॥
१२

राध्यविप्रसेवारक्तकेवलस्य वा आश्याश्रमित्वसंबंधवाचकानिसंभवतीतिकेवलवीरशैवप्राति प्र०॥
पादकानीतिवाच्यंवर्णाश्रमधर्मवतामाराध्यविप्राणांमठाश्रमित्वाद्वाभिदेयतायोग्यत्वात्॥
परमेश्वरपंचममुखसंभूतप्रमथगणनायकघंटाकर्णगजकर्णरेणुकदारुकगोत्रजातानांके
वलातिवर्णाश्रमधर्मानुष्ठाईनांकेवलवीरशैवनामोरुश्रुत्यागमपुराणस्याख्याश्रमित्वाद्वप्र १२
तिपादकोचित्यात्॥ नचप्रमथानांपरमेश्वरमुखसमुद्भूतानांमठांतरगणाप्राहकत्वमनु

ध्यवतु॥ प्राकृतस्त्रिपरिग्राहः। भावात् कथमेतेषां तद्दृशः। उक्तस्यापि यद्यास्ति तर्हि आराध्यवि
प्राणपितद्दृशः। उक्तमस्तीति वाच्यं द्वारापोपस्पृशद्वारापायस्याहः॥ द्वारा[illegible]व्युपस्पृशद्वप
प्येस्वाहितीशानवल्याख्यकर्मणि द्वारापेशाद्दुवाच्यं नंदिकेश्वरस्य सप्तम्याः स्नुषस्यादिव्या
हाः पुराणादिषु प्रसिद्धायाः विद्यमानत्वनलोकानुग्राहार्थं परमेश्वरस्य किरातरूपादिवार
णवत्॥ प्राकृतस्त्रीपरिग्रहसंभवेन तद्दृशः। उक्तस्यापि केवलानां वीरशैवानां संभवानात्॥ आ

वीर० ॥ राध्यविप्राणांतुसर्वथा ॥ त्वद्वंशजत्वस्यानुचितत्वात् यदि वीरशैवधर्माचरणाभिमानत्वद्वंश प्र० ॥
१२ जत्वमस्तिपुत्रेषु ॥ तर्हि वैश्वामित्रभार्गवभारद्वाजअगस्त्यआंगीरसवासीष्ठइत्यादिगोत्र
जननिमित्ततद्वंशजात्वहानंस्यात् ॥ नचेष्टापतिः च स्वीकृतयाप्रच्छाद्यमानस्यआस्ती
विषमुखनिपातनमिवब्राह्मणत्वस्यापिभंगःस्यात् ॥ नचऋषीवंशजत्वंप्रथमवंशजत्वमुप
यमप्यस्माकमाराध्यविप्राणांसंभवतीतिवाच्यं ॥ किमुपस्थापयवंशजत्वमुच्यतेकिंसि १२

ष्यसांप्रदायेनवा॥ नाद्यः गर्दभेनसंभवतितस्मादूर्ध्वंओढिरेताइति श्रुत्या गर्दभवदेकशोभ

यवीर्योऽसत्सौ अंश्यात्लोकहास्यतस्यात्॥ नद्वितीय॥ तादृशासंप्रदायस्यगौणतयाचतुर्थ

गुणस्यापिसंभवात्॥ तस्मात्केवलानांवीरशैवानांगणवंशजत्वात्॥ कामिकागमोत्तरभागे

शृणुदेविवरारोहेममैतेगणनायकाः॥ मयानियुक्ताभूलोकंगत्वासकलजातिषु॥ संजा

तास्यगणाः केचिल्लिंगेषुमूर्तिषुसंभूताश्च पुनर्लिंगंपूजाध्यानपरायणा॥ स्थापयंतोवि

श्शैवमार्गमोक्षप्रदं भुवि ॥ सर्वप्राणिहितार्थाय मुद्रापंचकधारिणः ॥ षट्स्थलज्ञानयुक्तास्या
नादिजंगममूर्तय इति ॥ शंकरसंहितायां ॥ वृसेते गणनायकाः क्षितितले गत्वानियुक्तास्म
यासंभूतास्सकलासु जातिषु पुनर्लिंगार्च्चने तत्पराः ॥ संस्थाप्यातमवीरशैवाध्वं पद्वि
लोके हितार्थं नृणां ॥ मुद्रापंचकहंतारवविचरंत्यंतेसमेष्यति मांमीति ॥ तस्मात्स्थाश्रमिश
द्वावाच्यंहेनसर्वोत्कृष्टत्वं युक्तमेव ॥ अत एव पूर्वोक्तानुकूलेन्यायवचनानि तेष्वेव संमेगुपप

दृष्टेषु मुक्तितानितराणि॥ तथाहि॥ विशुद्धाः प्राकृताश्चेति द्विविधा मानुषाः स्मृताः। शिवसं
स्कारिणः शुद्धाः प्राकृतो इतरे मताः वर्णाश्रमादिधर्माणां व्यवस्था हि द्विधा मता॥ एकाशि
वेन निर्दिष्टा ब्रह्मणः कथिता पुरा शिवोक्तधर्मनिष्ठास्तु शिवाश्रमनिषेविणां॥ शिवसंस्का
रहिनानां धर्मः परइत्तामिति स्मृताः॥ इति॥ तस्मात्प्राकृताप्राकृतधर्मभेदेन भिन्नतया
गणवंशजानाम् अप्राकृतानां वीरशैवानाम् अतिवर्णाश्रमशब्दवाच्यानां पंचमाश्रमिणामनि

वीर०।।
१९

तत्साधारणंसर्वातिशाइत्वमुपपद्यततएवेतिनकोपशंकावशा।। तस्मात्तन्मतस्यसर्वोत्तमत्वं

तथैवप्रमाणानिनवीरशैवसदृशंमतमस्तिजगत्त्रयेसर्वभोगप्रदंपुण्यंशिवसायुज्यदायकं।।११।।

यथामत्सदृशोनास्तिपुरुषाणांत्रयासमास्त्रिणांतथावीरशैवसदृशंनास्तिचैमतः।।१२।।

अपिपापशतंकृत्वाज्ञानतोज्ञानतोपिवावीरशैवमतप्राप्तंशिवराज्ञसंशयः।।१३।।लिंग

धारणमात्रेणशिवत्वंप्राप्तिकारणात्शैवमममतंहेविसद्योमुक्तिप्रदायकं।।१४।।यथा

प्र०।।

१९

नद्दिनां सर्वानां पुन्या भागिरथि शिवे ॥ यथैव भवति सर्वेषां पितॄणां पुरूषेष्व ० ह्नं ॥ ५ ॥ य
थैवका सिक्षेलाणां तिर्थेषु मनिकर्णिका मम पंचाक्षे रिमंत्रो सर्व मंत्रेषु वै तथा यथैव स
र्वलोकेषु केलास स्थान मावयोः ॥ विरशैव मतं देवि मम सर्वोत्तमोत्तमं ॥ ७ ॥ इति पार
मेश्वर विरागम वचनैश्च पूर्वोक्त न्यायापबृहित श्रुत्यागम पुराण वचनैश्च शिवस्य श्रु
तिस्मृति पुराण न्याय सिद्ध सर्व देवोत्तमत्व वद्विरशैव मतस्य सर्वोतिशाई त्व सिद्धं ॥

तन्मतानिष्ठोवीरशैवाचारभेदेनसामान्यवीरशैवविशेषवीरशैवनिराभारवीरशैव

सितित्रिधः ... कनैवमार्गणभूतिरुद्राक्षधारणंपंचाक्षरिजपंदेविकुर्यान्नियमात्

... गुरुणांः ... ङ्गंतु ... वधानेनधारयेत्॥इष्टलिंगंप्राणलिंगंभावलिंगंचपार्वति

... नार्चनंकुर्याद्वीरशैवोनभेदताः॥इतिवचनेसामान्यवीरशैवलक्षणंप्रतिपा

दनात्॥आसानंवासुतान्वापिभूषणानिधनानिवा॥यस्याकिंचममनिप्रेतांतत्कुर्या...न्नं

गमार्पितं॥ आनुभूतं चैतैः पश्चादादाय स्वयमासनकुर्यात्प्रसादबुध्याय यः सविशेषइतिस्मृ
तः॥ इति वचनै विशेषवीरशैवलक्षण प्रतिपादनात्॥ जरिमुंडीशिखिवापिकाषायव
सनान्वीता॥ निष्प्रहो निजलिंगैक्यो भिक्षाशि भयवर्जितः मौनि भूतदयायुक्तो नि
राभारइति स्मृतः॥ कंथाकमंडलुधरो भूतिरुद्राक्षसंयुतः॥ दंडकौपीनधाधारीच
निराभारइति स्मृतः॥ इति सूक्ष्मतंत्रादिवचनै निराभारवीरशैवलक्षणप्रतिपा

वीर०।।
१७

दनात्।। सामन्य विशेषवीरशैवापेक्षायाश्चरजंगमादिशाद्वयाश्रयः।। निराभारवीरशैव

देशिकोत्तमः।। विरक्तयासर्वोत्तमइति निर्विवादः किंच।। सिवरहस्य।। लिंगस्या ग्रं०।।

दिष्ठरुपं तु जंगमप्राणलिंगकं।। भावलिंगगुरुः प्रोक्तं त्रिविधं ह्येकमुच्यते।। कारणा

गमे।। ज्ञानियासश्चिदानंदान् देशिकेश्वरजंगमान्।। निश्चपूर्णतत्प्रसादं स्वात्मज्ञा

वेभावयेत्।।११ वीरागमे।। लिंगाणि गुरुलिंगं च त्रिविधं ह्येकमुच्यते।। सिद्धांतसि १७

स्वामणे ॥ एक एव शिवः साक्षात्सर्वानुग्राहकः प्रभुः ॥ गुरुर्जंगम लिंगात्मा वर्तते भुक्ति

मुक्तिदः ॥ २ ॥ इत्यादि वचनैर्गुरु लिंग जंगमानां सच्चिदानंद स्वरूपाणां यथा ब्रह्मणः

सच्चिदानंद स्वरूप लक्षण लक्षित तस्य व्यवहारमुख्या सत्वेन आनंदत्वेन भिन्न

त्वेनापि परमेश्वर स्वरूपेण यथा भेदो नोपक्रीयते तद्वद्गुरु लिंग जंगमानां भिन्नत्वे

नापि शास्त्र मर्यादया तत्वतस्त्वैक्यमेव सिद्धं भवति ॥ किंचि ॥ स्वस्वरूपस्यानेकात्वे

वीर०॥ १९

काबाध्यतारूपसद्रूपापेक्षयास्वप्रकाशरूपत्वेन चिद्रूपस्य आधिक्यईश्वरस्य पिचि प्र०॥

द्रूपस्यस्वप्रकाशस्यसर्वप्रार्थिनीयत्वाभावेनपरमप्रेमास्पदत्वाभावेन तदुभयरू

पयोरानंदस्यरूपस्यावविद्यमानत्वेन तस्यैवसर्वोत्कर्षित्वं यथा एवंचरस्थलस्यापि

सर्वोत्कर्षित्वं॥ तथाहि सिद्धांतशिखामणौ॥ लिंगंच द्विविधंप्रोक्तं जंगमाजंगमा १९

त्मना अजंगमंतुयल्लिंगंमृच्छिलादिविनिर्मितं॥१॥ तद्वरंजंगमंलिंगंशिवयोगीति

विश्रुतं लिंगं च जंगमं चैव तद्दाधिक्यं वदामि ते ॥२॥ जंगमज्ञानरूपं तु लिंगकं ॥ स्था

यं स्थावरागमे ॥ लिंगद्वयसमाख्यातं चरं वाचरमेव च चरत्वधिकरूपस्याद्द चरं पा

र्थिवादिकं ॥१॥ चरे सद्भावसत्यैव प्रीतियुक्तमहेश्वरः ॥ ३॥ चरे मंत्रसंस्कारः स्वयं

स्थितो सदाशिवः ॥२८॥ शिवधर्मेशास्त्रोपि ॥ चरे सद्भावसत्यैव प्रीतियुक्तमहेश्वरः ॥

आचरे मंत्रसंस्कारैर्ज्ञेयो नित्यं महेश्वरः ॥ शिवरहस्ये ॥ पदं हैडमितिख्यातं परा

वीर०॥ १९

र्यं प्राणरवच॥ उभयोरंतरंयद्द सद्रहस्या लिंगजंगमे॥२॥ स्थावरंजंगमंचेतिद्विवि

धंलिंगमुच्यते॥ जंगमस्यावमानेनस्थावरंनिष्फलंभवेत्॥३॥ जीवरत्नाकरे॥ लिंग

क्षेत्रंगुरुस्थानं गुरुक्षेत्रंचजंगमः॥ जंगमस्फुनिराशा रिभाराभारविवर्जितः॥इ

त्यादिसिद्धांतसिखामणिस्वायंभुवागमेशिवधर्मशास्त्र॥ सिवरहस्यादिवचनै

श्चस्वरूपस्यालिंगस्यद्विविधस्यमध्यमंचसंस्कारायत्तमहिमाचरलिंगापेक्षा

याचरलिंगस्यसार्वकालिषट्स्थलज्ञानसंपन्नस्यजंगमशब्दाभिधेयस्याधीकत्वं
सिद्धमेवअतएवआरंभेदेचबीलेवचालिंगेचगुरुविग्रहशिवयोगीशरीरेचस
दासन्नीहितःशिवःइतियद्देकोब्रह्मविष्णुरुद्रजगतपंचसेखिलंइत्यादिवचनानिज्ञानीनि
तस्याधीकत्वंप्रतिपादकानिबहुनिसंगछ्छंते॥वेदशास्त्र॥इतिहासपुराणेषुशिवस्याध्य
तिथिर्गुरुः॥आतीथेपादसलीलमधीकंहिजगत्त्रये॥वीरागमे॥जंगमस्यप्रसादंतुनै

वेद्यार्थं प्रकल्पयेत् पादांबुजजलस्नानं विशेषो हि प्रयोच्यते ॥ पारमेश्वरे ॥ पादांबु भिषेकं स

वीर ॥ २० ॥ लीरैर्लिंगमुज्जनमुत्तमं ॥ तस्य साद्याख्यनैवेद्यं तथा मुक्तिफलं ध्रुवं ॥१॥ ब्रह्माण्डपुराणे ॥ जं प्रदि० ॥

गमानां पादतीर्थैर्लिंगमज्जनमुत्तमं ॥ तस्य सादोमाहादिनैवेद्यं शुभदं स्मृतं ॥१॥ तस्मा

ज्जंगमलिंगस्य प्रसादेन समार्पणं ॥ अभिषेको जलं स्नानं विशेषाप्रकथ्यते ॥२॥ इत्या

दिवैद्यशास्त्रं विरागमपारमेश्वरब्रह्मांडपुराणादि वचनैर्लिंगजंगमपादोदकस्ना २० ॥

नतत्प्रसादसमर्पणप्रतिपादनेलिंगापेक्षयाजंगमस्याधीक्यंसिद्धमेवननुइष्टलिंग
पूजाप्रकरणेएषांवचनानांश्रूयमाणत्वादिष्टलिंगएवचरपादोदकमज्जनतस्मात्प्रसाद
निवेदनंचप्रकरणात्प्राप्तंननुस्थिरलिंगेआप्राकृतत्वादिसिद्धेत्स्थिरलिंगार्चकोमर्त्यो
नशुद्धःपंक्तिकर्मसुचरलिंगार्चकोमर्त्यःपावनःपंक्तिकर्मसुक्षितिंचक्षितिकाष्ठंचयुपश्चा
ण्डालमेवच॥स्पृष्ट्वादेवलकंचैवसवासाजलमाविशेत्॥निवेद्यंदेवतापूजामन्यार्थंयः

२७ करीष्यतिसवैदेवलकोनामसर्वकर्मबहिष्कृताः॥इत्यादिस्थिरनिषिद्धलिंगार्चकस्यदे
वलकशब्दवाच्यत्वात्तयासहवाससहभोजनस्पर्शस्यत्वादिसर्वकर्मबहिष्कृतत्वप्रतिपादना
त्॥चललिंगस्यवीरमाहेश्वरस्यसहवास॥सहपंक्तिभोजनादिस्तथानिषेधदर्शनाच्च॥
पावित्र्यात्मुत्कृष्टत्वप्रतिपादनाच्चइष्टलिंगस्थिरलिंगपूजाकर्त्रोणामुत्कर्षप्रतिपाद
नादिष्टस्थिरलिंगयोःक्रमेणोत्कर्षापकर्षनिश्चेतव्यौतथाचजंगमत्वस्यसर्वोत्कृ २७

ह्रीं तथा लिंगस्वरूपत्वात्स्थिर लिंगापेक्षा प्रामोक्तपर्वदृष्ट लिंगेपि जंगमपादोदकाभिषेच
नप्रसादसमर्पणपादविन्यासादिविधानात्॥

॥ शिवा[illegible] ॥